

Natuurtoets

Uitwerkingsplan Huysackers - De Drie Dorpen

Toetsing Wet Natuurbescherming en NNN

projectnummer 0412191.00
definitief
9 februari 2017

Natuurtoets

Uitwerkingsplan Huysackers - De Drie Dorpen

Toetsing Wet Natuurbescherming en NNN

projectnummer 0412191.00

definitief revisie 01
9 februari 2017

Auteurs

J. Buijks MSc

Opdrachtgever

Gemeente Veldhoven
Postbus 10101
5500 GA Veldhoven

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

Disclaimer: De informatie in dit rapport is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave
19/5/2017

beschrijving revisie 01
definitief

goedkeuring
drs. C. Schellingen

vrijgave
T. Artz

Inhoudsopgave

	Blz.
Advies	1
1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Planvoornemen	5
1.3 Doel en onderzoeksvragen	6
1.4 Leeswijzer	7
2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	9
2.1 Algemeen	9
2.2 Soortbescherming	9
2.3 Gebiedsbescherming	10
2.3.1 Natura 2000	10
2.3.2 Natuurnetwerk Nederland	10
3 Methodiek	11
3.1 Algemeen	11
3.2 Bureauonderzoek	11
3.3 Terreinbezoek	12
3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	12
4 Beschrijving ecologische waarden	13
4.1 Gebiedsbeschrijving	13
4.2 Beschermden soorten	14
4.2.1 Resultaten bureauonderzoek	14
4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	15
4.2.3 Samenvatting beschermden soorten	21
4.3 Beschermden gebieden	23
5 Toetsing	25
5.1 Effectbepaling plan	25
5.2 Toetsing effect op beschermden soorten	25
5.2.1 Vogels	25
5.2.2 Zoogdieren	27
5.3 Effecten op beschermden gebieden	28
5.3.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	28
6 Bronnen	29
Bijlagen	
Wettelijk kader	32

Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) Bron: Globespotter, 2016.

Advies

De gemeente Veldhoven is voornemens het bestemmingsplan ‘Huysackers’ vast te stellen. Dit plan maakt de ontwikkeling mogelijk van het dorp Huysackers.

Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming (Wnb) en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in Noord-Brabant NNB). Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plangebied en de effecten hierop. Dit is gedaan op basis van een Natuurtoets voor wat betreft beschermde soorten en het NNB. De mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden (Wnb – gebiedsbescherming) zijn in beeld gebracht in een afzonderlijk rapport (de zgn. Voortoets). In dit hoofdstuk worden de conclusies van de Natuurtoets samengevat en is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets.

Conclusies: Beschermde gebieden (Natuurnetwerk Brabant, NNB)

In het plangebied is geen NNB-gebied aanwezig. Directe effecten zijn uitgesloten. Ook indirecte effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB kunnen worden uitgesloten. De realisatie van de groenstrook rondom het plangebied kan, bij een juiste inrichting, bijdragen aan het functioneren van het NNB. Het NNB vormt geen belemmering voor de vaststelling van het plan.

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat leefgebied van enkele in het kader van de Wet natuurbescherming zwaar beschermde soorten aanwezig zijn en/of worden verwacht in het plangebied. In de volgende tabel is aangegeven om welke soorten het gaat en welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in plangebied?	Is een ontheffing noodzakelijk?	Plan uitvoerbaar?
Buizerd / sperwer	Mogelijk; geschikt nest aangetroffen in populier nabij Roskam 39.	Mogelijk ¹	Ja ²
Ransuil	Mogelijk; potentieel nest + braakballen aangetroffen in rij coniferen Roskam.	Mogelijk ¹	Ja ²
Steenuil	Mogelijk; (steen)uilennestkast aangetroffen net buiten het onderzoeksgebied. Plus recente waarnemingen in NDFF. Onderzoeksgebied maakt mogelijk onderdeel uit van functionele leefomgeving	Mogelijk ¹	Ja ²
Kerkuil	Mogelijk; geschikte boerenschuur aangetroffen buiten het onderzoeksgebied. Plus recente waarnemingen in NDFF. Onderzoeksgebied maakt mogelijk onderdeel uit van functionele leefomgeving.	Mogelijk ¹	Ja ²
Overige vogels artikel 3.5	Nee	Nee, mits buiten het broedseizoen wordt gewerkt.	Ja
Algemene broedvogels (artikel 3.1)	Nee	Nee, mits buiten het broedseizoen wordt gewerkt of anderszins wordt voorkomen dat in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn ten tijde van de werkzaamheden.	Ja
Diverse vleermuizen	Mogelijk; Voorkomen van verblijfplaatsen in Roskam 48 kan niet worden uitgesloten.	Mogelijk; Bij een eventuele sloop van Roskam 48 wordt een nadere inspectie naar de geschiktheid voor vleermuizen geadviseerd.	Ja ²
Eekhoorn	Mogelijk; bosschage in het zuidelijke deel van de groenstrook biedt geschikt leefgebied.	Nee, mits gewerkt wordt conform goedgekeurde gedragscode.	Ja

1. *Voorafgaand aan de realisatiefase dient het gebruik van het plangebied door de desbetreffende soort definitief te worden vastgesteld middels nader onderzoek. Op basis van dit onderzoek kan bepaald worden of sprake is van een ontheffingsplicht.*
2. *Indien blijkt dat een ontheffing noodzakelijk is, wordt verwacht dat, door het treffen van maatregelen, deze verleend wordt gezien de reeds verleende FF-wetontheffingen en de mogelijkheden binnen het plan en in de omgeving voor het treffen van maatregelen.*

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Veldhoven is voornemens in het uitbreidingsgebied Zilverackers het 'dorp' Huysackers te realiseren. Een gedeelte van Zilverackers is inmiddels in ontwikkeling. Zo worden op dit moment de laatste kavels van het gebied 'Oerle-Zuid' uitgegeven, wordt hier volop gebouwd en is een gedeelte van de woningen al in gebruik.

Ten zuiden van Oerle-Zuid liggen 'De Drie Dorpen', welke ook onderdeel zijn van Zilverackers. Voor De Drie Dorpen is een globaal bestemmingsplan met uitwerkingsplicht op 15 december 2009 door de gemeenteraad vastgesteld, wat bij uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State op 27 april 2011 onherroepelijk is geworden. In dit bestemmingsplan is opgenomen dat in De Drie Dorpen totaal maximaal 1550 woningen mogen worden gerealiseerd.

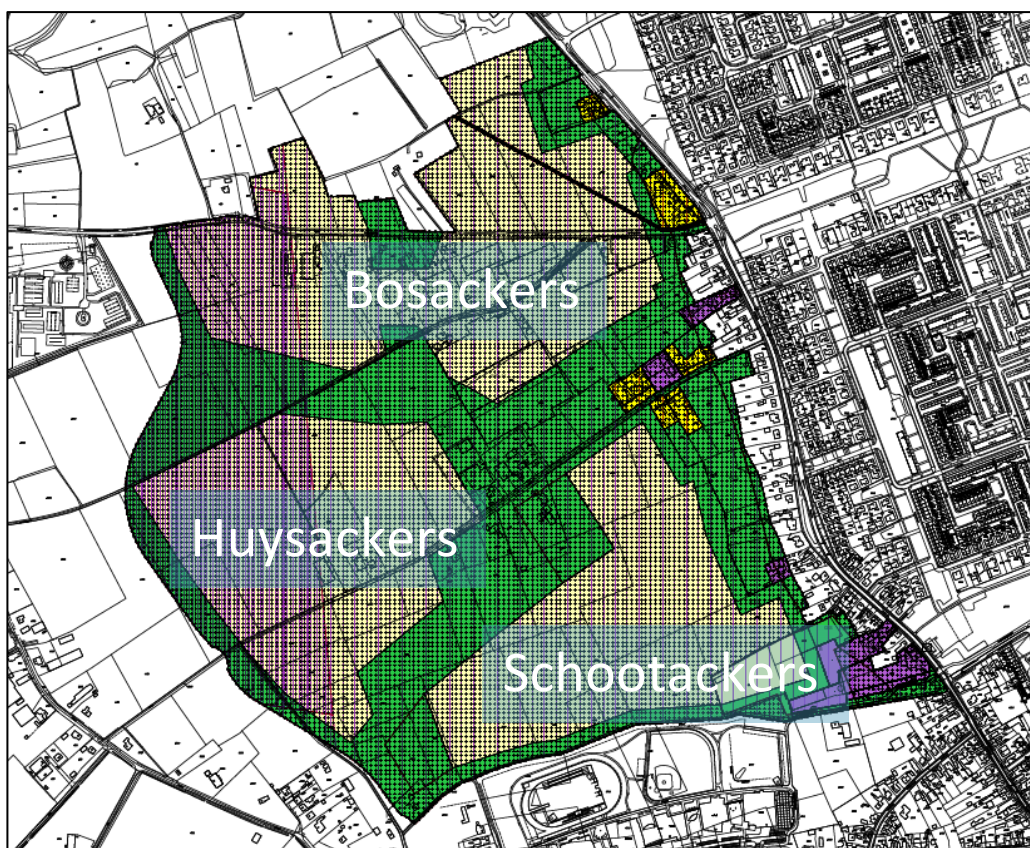
Op 6 juni 2016 heeft het college van burgemeester en wethouders het Ambitiedocument De Drie Dorpen vastgesteld, wat het startsein is voor het verder uitwerken van het eerste dorp Huysackers. Ten behoeve van de realisatie van Huysackers wordt nu een bestemmingsplan opgesteld.

Ruimtelijke plannen, zoals een bestemmingsplan, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijke effecten van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt aangegeven of het plan uitvoerbaar is.

Het plangebied bevindt zich in Veldhoven (gemeente Veldhoven) in de provincie Noord-Brabant. Het plangebied is gelegen aan de westzijde van Veldhoven (zie figuur 1.1). Het gebied bestaat voornamelijk uit agrarische percelen en enkele woningen en loodsen. In het vigerend bestemmingsplan is rondom het woongebied een groenzone bestemd (zie figuur 1.2). Deze groenzone maakt tevens onderdeel uit van het onderzoeksgebied van voorliggende natuurtoets (zie figuur 1.1)

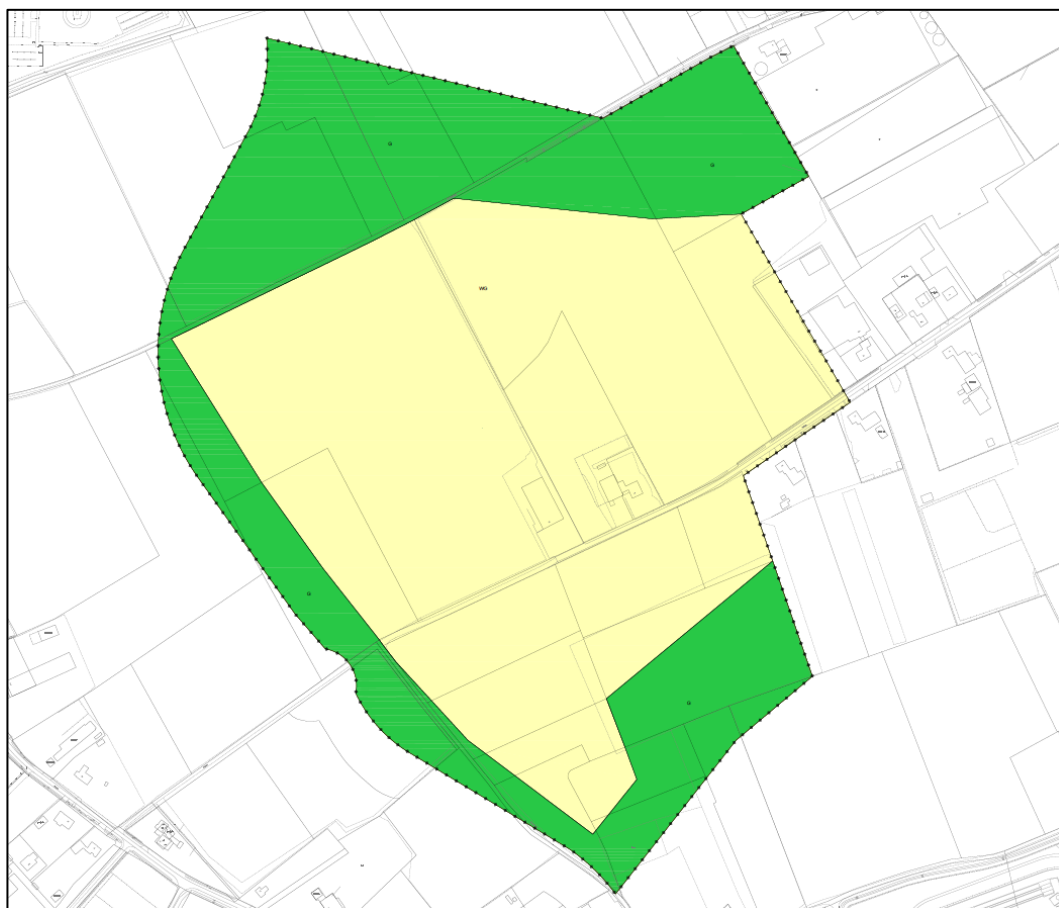
Figuur 1.1. Ligging van het plangebied Huysackers (rood omkaderd) en het globale onderzoeksgebied van voorliggende Natuurtoets. Bron: Globespotter.

Figuur 1.2. Vigerend bestemmingsplan "De Drie Dorpen, fase 2 Zilverackers". Bron: Arcadis, 2009.

1.2 Planvoornemen

In het bestemmingsplan “De Drie Dorpen” is opgenomen dat in De Drie Dorpen in totaal maximaal 1550 woningen mogen worden gerealiseerd. De verdeling van de woningen tussen de drie dorpen is vooralsnog onbekend. Een definitieve verdeling tussen het type woningen is ook vooralsnog onbekend. In figuur 1.3 is het beoogde bestemmingsplan weergegeven.

Figuur 1.3. Beoogde bestemmingsplan. Geel: bestemming 'woongebied'. Groen: bestemming 'groen'. Bron: Gemeente Veldhoven.

In het ambitiesdocument van De Drie Dorpen is (onder andere) het volgende opgenomen met betrekking tot groen, natuur & landschap:

“Het is gewenst om tussen de dorpen een gevarieerd landschap te realiseren. In dit groene gebied worden bestaande te handhaven kleinschalige (agrarische) functies gecombineerd met groene ruimte waar activiteiten kunnen plaatsvinden en dat ruimte biedt voor ontmoeten en samenzijn. Streven is dat het landschap wordt gekenmerkt door coulissen van hoger opschietend groen en bomen aan de randen van de dorpen en ruige open grasvlaktes met een informele padenstructuur hiertussen.

Het open groen kan dan doordringen tot in de kern van het bebouwde gebied, zodat een verweving ontstaat tussen bebouwd gebied en groen. Er wordt een verbinding gemaakt tussen de

dorpen en het omliggende landschap. Doorlopende groenstructuren en verkeersstructuren worden indien mogelijk gehandhaafd of hersteld.

De ambitie is om in de groenstructuur verschillende functies onder te brengen: bijvoorbeeld bestaande bomen/cultuurhistorie, hemelwaterinfiltratie, speelplaatsen, paardenweide, moestuin, hondenuitlaatterrein, picknickplaatsen, boomgaard, een kleinschalig trimcircuit, etc. In het ontwerp worden karakteristieke landschappelijke en cultuurhistorische kenmerken (houtwallen, padenstructuur en bebouwing) mogelijk gehandhaafd en opgenomen.” (Gemeente Veldhoven, 2016).

Uitgangspunt voor de ontwikkeling is dat binnen het plangebied (dus exclusief de omliggende groenzone) 70% van de grond uitgeefbaar is voor bebouwing. In het plan dient tevens ruimte aanwezig te zijn voor wateropvang.

In het kader van de voorgenomen ontwikkeling worden aanwezige biotopen mogelijk verwijderd en worden aanwezige watergangen mogelijk gedempt. Uitgangspunt is om zoveel als mogelijk waardevolle bomen in te passen. Binnen het plangebied wordt de bebouwing op Roskam 50 gesloopt. De bebouwing op Roskam 48 blijft naar verwachting behouden.

De planning is om Huysackers in de periode 2018-2021 te realiseren.

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met het beschermingsregime voor beschermde soorten en beschermde gebieden (Natuur netwerk Nederland; NNN). De mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden (Wnb – gebiedsbescherming) zijn in beeld gebracht in een apart rapport (de zgn. Voortoets).

In deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming (de soortbescherming) de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die mogelijk worden gemaakt een ontheffing soortbescherming verkregen kan worden.

De rechtstreekse werking van het NNN vindt plaats door de toetsing van bestemmingsplannen voor het afwijken van bestemmingsplannen aan het NNN-beleid. Gemeenten dienen bij vaststelling van bestemmingsplannen de regels met betrekking tot het NNN toe te passen, zoals deze voortvloeien uit de provinciale verordening.

Dit leidt tot de volgende onderzoeksvragen:

- Welke in het kader van de Wnb (zwaar) beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?
- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Voor de snelle lezer:
De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets.

Deze conclusies worden onderbouwd in de volgende hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN.

Per 1-1-2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Met name ten aanzien van de soortbescherming zijn er belangrijke wijzigingen. Daarom bevat deze natuurtoets een bijlage met een uitgebreide toelichting op de soortbescherming.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In de voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Tijdens een bijeenkomst van het Netwerk Groene Bureau d.d. 16 december 2016 is aangegeven dat drie provincies (Utrecht, Overijssel en Gelderland) de geldende "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009) aanhouden en blijven hanteren in de Wet natuurbescherming. De verwachting is dat ook overige provincies deze beschermingsstatus aanhouden. De lijst wordt begin 2017 door de provincies geëvalueerd en waar nodig aangepast. Bij voorliggende toetsing is uitgegaan dat de lijst gehanteerd blijft en dat de nesten een jaarrond beschermde status houden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1t/m4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen

mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden (zie ook tabel E in de bijlage).

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel C en D van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies. Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3,5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

3 Methodiek

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Soorten beschermd onder artikel 3.5 en 3.10 zijn in Nederland zeldzaam en / of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn). Artikel 3.1 (net als de Vogelrichtlijn) heeft betrekking op om alle (inheemse) vogelsoorten. In voorliggende toetsing wordt hoofdzakelijk naar soorten gekeken die zeldzaam zijn en bijzondere bescherming genieten (d.w.z. die tevens vermeld staan op Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern, bijlage I Verdrag van Bonn en de lijst met jaarrond beschermde soorten). Voorgenoemde soorten moeten worden getoetst op het voorkomen en het planeffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

'Andere' beschermde soorten die zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel A en B in de bijlage) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de effecten van het voorliggende plan. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten bij de uitvoering, kan voldoende aan de zorgplicht worden voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij wordt nagegaan of er in de periode 2011-2016 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Daarnaast worden indien relevant ook regionale bronnen, atlassen, gebruikt zoals telmee.nl. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

In het kader van de ontwikkeling van Zilverackers is in het verleden (2007-2010) onderzoek gedaan naar het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (Arcadis, 2010b). Resultaten uit deze onderzoeken zijn meegenomen in voorliggende natuurtoets.

Naast de bronnen met soortinformatie, is om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van zwaarder beschermde soorten aannemelijk is op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden plant- en diersoorten mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 25 november 2016 is vanaf circa 9:00 een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij helder weer en een temperatuur van circa 6 C°. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet belopen. Gebouwen zijn vanaf de openbare ruimte bekeken en de bomen zijn bekeken met een verrekijker.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Beschrijving ecologische waarden

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bevindt zich in Veldhoven (gemeente Veldhoven) in de provincie Noord-Brabant. Het plangebied is gelegen aan de westzijde van Veldhoven. Het gebied bestaat voornamelijk uit agrarische percelen en enkele woningen en loods. Te midden van het plangebied loopt de (deels onverharde) weg Roskam.

Het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarische percelen (zie figuur 4.1 links). Ten tijde van het terreinbezoek vond op een deel van deze percelen archeologisch onderzoek plaats waardoor de percelen grotendeels afgegraven waren (zie figuur 4.1 rechts). Aan de Roskam, binnen het plangebied staat één woning met schuur en één loods. Roskam 48 bestaat uit een woning en een aangebouwde schuur. Beiden hebben een goed onderhouden karakter (zie figuur 4.2). Roskam 50 bestaat uit een modernere loods (zie figuur 4.3). Langs de Roskam is een rij coniferen gelegen. Ten zuiden van de Roskam is een perceel met ruigte vegetatie aanwezig (zie figuur 4.4).

Figuur 4.1. Impressie agrarische percelen binnen het plangebied. Links: intact weiland. Rechts: archeologische opgravingen.

Figuur 4.2. Impressie Roskam 48.

Figuur 4.3. Impressie loods Roskam 50.

Figuur 4.4. Links: impressie rij coniferen langs Roskam. Rechts: impressie ruigte ten zuiden van Roskam.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet: De soorten zijn weergegeven in tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht waargenomen beschermde soorten (Habitatrichtlijn, vogels met jaarrond beschermde nesten en overige Europese verdragen (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10), aangegeven met een 'X', in de directe omgeving van het plangebied (NDFP, 2011-2016 en Arcadis, 2010b). Disclaimer: Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFP en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Soortgroep	Soort	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest	buizerd	X	
	havik	X	
	ooievaar	X	
	sperwer	X	
	steenuil	X	
	kerkuil	X	
	ransuil	X	
	huismus		
	gierzwaluw		
	roek		
Zoogdieren	eekhoorn		X
	bunzing		X
	steenmarter		X
	Verschillende vleermuizen*	X	
Reptielen	levend barende hagedis		X
	hazelworm		X
Amfibieën	heikikker	X	
	kamsalamander	X	
	knoflookpad	X	
Vissen	geen waarnemingen bekend		
Insecten - Dagvlinders	geen waarnemingen bekend		
Insecten - Kevers	geen waarnemingen bekend		
Insecten - Libellen	geen waarnemingen bekend		
Planten	drijvende waterweegbree	X	

*Vleermuizen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, bosvleermuis, gewone grootvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Afbakening relevante soorten

Het plangebied bevindt zich in agrarisch gebied. Binnen het plangebied zijn geen sloten of wateren aanwezig. Het voorkomen van (essentieel leefgebied van) beschermde vissen en amfibieën kan op voorhand uitgesloten worden. Effecten op deze soortgroepen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

De andere soortgroepen worden hierna beschreven: **vogels, zoogdieren, reptielen, vlinders, libellen en overige soortgroepen en flora.**

Vogels (Verdrag van Bern (bijlage II), Verdrag van Bonn (bijlage I))

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten (buiserd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, sperwer en steenuil) waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd.

Tijdens het terreinbezoek is een buiserd gehoord. Tevens zijn op enkele locaties braakballen gevonden. Verder zijn geen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest waargenomen. Tijdens het terreinbezoek zijn onder andere de volgende broedvogels waargenomen: groenling, torenvalk, roodborst, witte kwikstaart, zwarte kraai, houtduif en ekster.

Huisumus en gierzwaluw

De huismus en gierzwaluw zijn beide soorten die voornamelijk in gebouwen broeden. De huismus broedt over het algemeen in stedelijk gebied in uiteenlopende holtes, meestal onder of rondom dakpannen (RVO, 2014a). De gierzwaluw nestelt in (hoge) bebouwing in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens (RVO, 2014b). Binnen het plangebied zijn enkele gebouwen aanwezig. De bebouwing in het plangebied biedt geen geschikte openingen tot potentiële nestruimtes voor deze soorten. Zo heeft de schuur op Roskam 50 een plastic-achtig gesloten dak. De schuur op Roskam 38 heeft (golf)platen als dakbedekking. De daken van de woningen binnen het plangebied zijn in goede conditie. Op basis van het ontbreken van waarnemingen (huismus) en het ontbreken van geschikt nesthabitat kan het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de huismus en gierzwaluw worden uitgesloten. Ook tijdens het eerder uitgevoerd onderzoek zijn geen nesten van bovengenoemde soorten aangetroffen binnen het plangebied (Arcadis, 2010b).

Roofvogels

Tijdens het terreinbezoek is de buiserd op grotere afstand gehoord. De bomen binnen het plangebied zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Grenzend aan het plangebied, nabij Roskam 39, is in een populier een horst aangetroffen (zie figuur 4.5A). Dit nest lijkt te klein voor de buiserd en de havik, maar is mogelijk geschikt voor de sperwer. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten kan niet worden uitgesloten.

Uilen

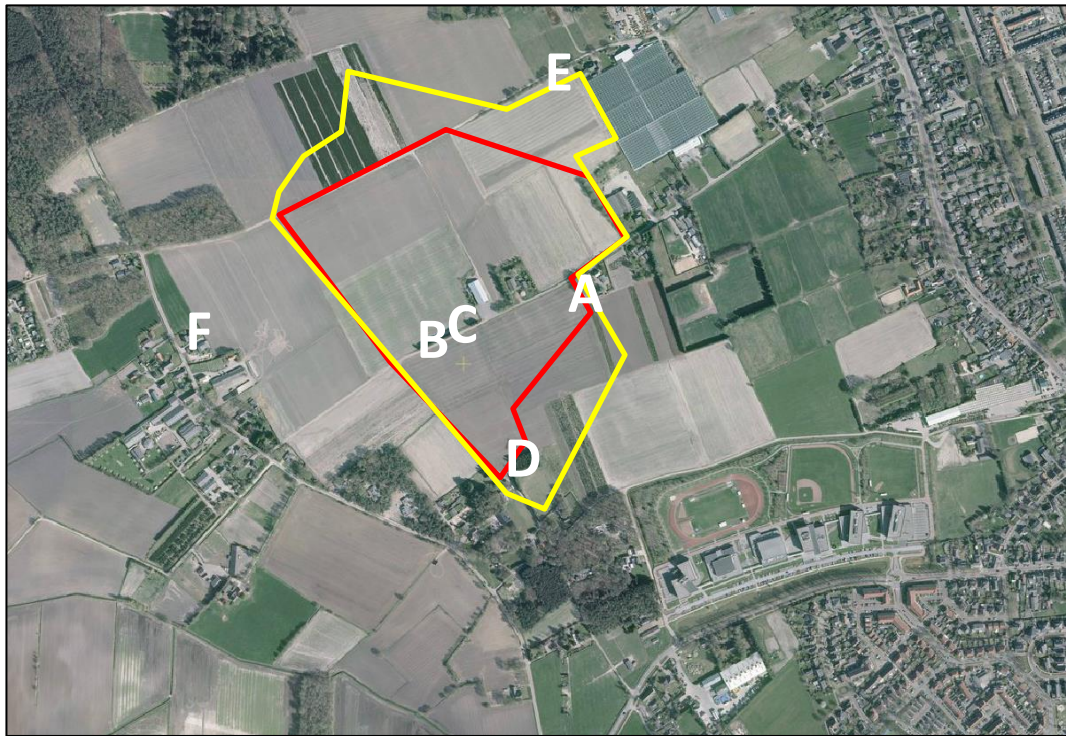
Uit de bureaustudie blijkt dat de kerkuil, ransuil en steenuil in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen uilen waargenomen. Het plangebied vormt echter geschikt leefgebied voor uilen. Op twee locaties zijn braakballen aangetroffen: drie braakballen onder de rij coniferen langs de Roskam en in de bosschage in het zuidelijke deel (zie figuur 4.5C en D). In de rij met coniferen is tevens een nest aangetroffen dat mogelijk toebehoort aan de ransuil (zie figuur 4.5B). Daarnaast is ten noorden van het plangebied een nestkast van de steenuil aangetroffen (zie figuur 4.5E). Gegevens uit de NDFF geven aan dat de steenuil langs de Antwerpsebaan recent is waargenomen. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten of functionele leefomgeving van de steenuil en ransuil binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Ook geeft de NDFF aan dat de kerkuil recent is waargenomen in de omgeving. Uit eerder uitgevoerd onderzoek bleek dat de kerkuil is waargenomen nabij de schuur op Zittard 44 (Arcadis, 2010b). Deze schuur lijkt op afstand zeer geschikt voor de kerkuil (zie figuur 4.5F). De kerkuil is een soort die voorkomt in cultuurland met gras- en bouwlanden die begrensd worden door kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of bosjes. Ze worden bijna nooit aangetroffen in bossen. Kerkuilen broeden vooral in de hoge, donkere en tochtvrije delen van

boerenschuren, kerken, kastelen en torens (RVO, 2015). Mogelijk maakt het plangebied onderdeel uit van het functionele leefgebied van de kerkuil.

Overige vogels

Uit de bureaustudie blijkt dat een aantal vogels die (tevens) staan vermeld op bijlage 2 van het Verdrag van Bern (maar niet op de lijst jaarrond beschermde nesten) in de omgeving van het plangebied voorkomen: boomklever, boomkruiper, bosuil, graspieper, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote zilverreiger, heggemus, huiszwaluw, ijsvogel, kneu, koolmees, matkop, pimpelmees, putter, roodborst, roodborsttapuit, witte kwikstaart. Tijdens het terreinbezoek zijn de groenling, roodborst en torenvalk waargenomen. Het voorkomen van de ijsvogel en grote zilverreiger binnen het plangebied kan op basis van het ontbreken van geschikt biotoop worden uitgesloten. Het voorkomen van de overige soorten kan niet worden uitgesloten. Tijdens het terreinbezoek zijn echter geen unieke verblijfplaatsen van bovengenoemde soorten aangetroffen.

Figuur 4.5. Locaties nesten / sporen roofvogels en uilen. A: groot nest in populier. B: nest in rij coniferen Roskam. C: braakbal onder rij coniferen Roskam. D: Braakbal in bosschage Schooterweg. E: (steen)uilennestkast buiten het plangebied. F: geschikte schuur voor kerkuil op Zittard 44. Zie figuur 4.6 voor impressies.

Figuur 4.6. A: groot nest in populier. B: nest in rij coniferen Roskam. C: braakbal onder rij coniferen Roskam. D: Braakbal in bosschage Schooterweg. E: (steen)uilennestkast buiten het plangebied. F: geschikte schuur voor kerkuil op Zittard 44. Zie figuur 4.5 voor locaties.

Vleermuizen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, bosvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis voorkomen. De ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger zijn in Nederland voornamelijk gebouwbewonende soorten. De watervleermuis, bosvleermuis en rosse vleermuis zijn voornamelijk boombewonende soorten.

Gebouwen

Gebouwbewonende vleermuizen verblijven in gebouwen achter of in kleine ruimtes met geschikte klimatologische omstandigheden. In gebouwen vormen betimmeringen, kieren, gaten, nok- en kantpannen en open spouwmuren een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Spouwmuurgaten, dakpannen en betimmeringen bieden gebouwbewonende vleermuizen toegang tot de gebouwen of de vleermuizen verblijven achter deze elementen. Ruimtes achter boeiborden en kantpannen worden gebruikt als zomer- en paarverblijfplaats door gebouwbewonende vleermuizen.

De daken van de aanwezige woningen zijn in goede staat. Er zijn geen scheve dakpannen waar vleermuizen onder kunnen kruipen. De loods op Roskam 50 heeft een modern plastic dak. Dit dak biedt geen ruimtes waar vleermuizen in kunnen kruipen. De woning op Roskam 48 is niet volledig geïnspecteerd i.v.m. eigendoms kwesties. Op afstand lijkt het pand goed onderhouden, ook lijken spouwmuurgaten afwezig. Tijdens het terreinbezoek is echter niet vastgesteld of voor vleermuisgeschikte ruimtes aanwezig zijn achter de dakrand. Op basis van het terreinbezoek kan het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen op Roskam 48 niet worden uitgesloten.

Bomen

Boombewonende vleermuizen verblijven in holtes en kieren van voornamelijk oudere bomen. De bomen binnen het plangebied zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van dergelijke voor vleermuis geschikte holtes en kieren. Deze zijn niet aangetroffen. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kan worden uitgesloten.

Binnen het plangebied zijn geen unieke doorlopende lijnvormige landschapselementen aanwezig. De rij coniferen langs de Roskam is van beperkte lengte en eindigt in open akkerland. Dit maakt deze structuur ongeschikt als essentiële vliegroute. Het voorkomen van essentiële vliegroutes van vleermuizen kan worden uitgesloten.

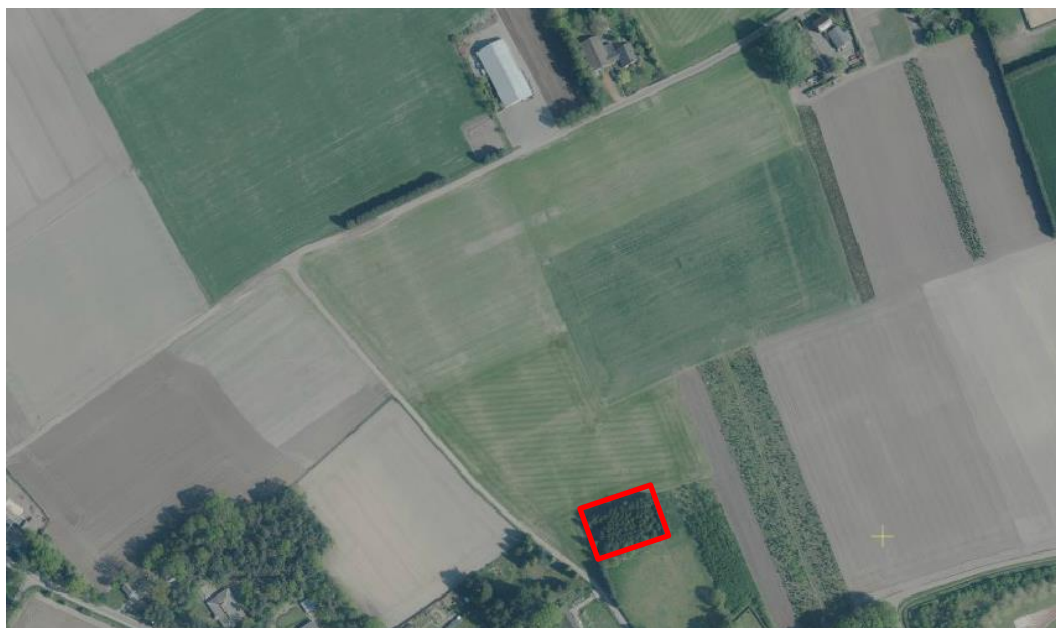
Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied.

Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat de eekhoorn, steenmarter en bunzing in de omgeving van het plangebied voorkomen. Deze of overige zwaardere beschermde zoogdieren (of sporen daarvan) zijn tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is (zoogdierenvereniging.nl). De bomen binnen het plangebied vormen geen geschikt leefgebied voor de eekhoorn. In de groene zone rondom het plangebied is aan de zuidzijde een kleine bosschage gelegen (zie figuur 4.7). Deze bosschage met voornamelijk naaldbomen biedt matig geschikt leefgebied voor de eekhoorn. Tijdens het terreinbezoek zijn echter geen eekhoornnesten aangetroffen. Ook de bosgebieden in de omgeving van het plangebied bieden geschikte leefomgeving voor de eekhoorn. Verwacht wordt dat de eekhoorn sporadisch binnen het plangebied foerageert. Het voorkomen van de eekhoorn binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Figuur 4.7. Locatie voor eekhoorn geschikte bosschage. Bron: Globespotter.

Steenmarter

De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden, steengroeven en rotsige hellingen. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden (de steenmarter is een ‘cultuur-volger’) (zoogdierenvereniging.nl). Tijdens het terreinbezoek zijn geen sporen van de steenmarter aangetroffen. De woning Roskam 48 en de loods op Roskam 50 hebben een redelijk goed onderhouden karakter waardoor geschikte verblijfplaatsen ontbreken. Op basis van het ontbreken van sporen in combinatie met het ontbreken van geschikte verblijfplaatsen kan het voorkomen van essentieel leefgebied van de steenmarter uitgesloten worden.

Bunzing

In Nederland komt de bunzing verspreid over het heel land voor, behalve op de Waddeneilanden. De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast komt hij ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten (zoogdierenvereniging.nl).

Gegevens uit de NDFF laten zien dat langs de A67 (circa 1,1 kilometer ten zuiden van het plangebied) de bunzing relatief vaak is waargenomen. Het plangebied vormt echter geen optimaal biotoop voor de soort. Zo ontbreken wateren binnen het plangebied. Het plangebied heeft tevens een open karakter waar kleinschaligheid met veel schuilmogelijkheden ontbreekt. Op basis hier van wordt het voorkomen van verblijfplaatsen van de bunzing niet verwacht. Mogelijk foerageert de soort sporadisch binnen het gebied.

Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat de hazelworm en levendbarende hagedis in de omgeving van het plangebied voorkomen

Hazelworm

De hazelworm heeft een voorkeur voor bossen, bosranden, houtwallen, heide en weg- en spoorbermen. In mei bestaat de grootste kans om ze zonnend aan te treffen. De rest van het jaar verschuilen ze zich vaak in bladlagen, onder heidestruiken of ondergronds (RAVON). Het plangebied is gelegen in een agrarisch gebied en biedt onvoldoende schuilplekken voor de hazelworm. Ook tijdens het eerdere onderzoek is de soort niet binnen het onderzoeksgebied aangetroffen (Arcadis, 2010b). Het voorkomen van de hazelworm kan worden uitgesloten.

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis komt voor in redelijk dicht begroeide gebieden, zoals (vochtige) heide, veen, schraal grasland, open plekken in bossen en rijk begroeide bosranden. Ook komt hij voor in wegbermen, dijktafuds, hagen en houtwallen. De soort heeft een duidelijke voorkeur voor vochtige terreinen, vooral structuurrijke overgangen van vochtige naar droge terreindelen. De soort is afhankelijk van structuurrijk habitat met daarbinnen open zon beschenen, snel opwarmende plekken in de nabijheid van dekkingsmogelijkheden om zich te beschermen tegen uitdroging en predatie (RVO, 2014c). Het plangebied is gelegen in een agrarisch gebied en biedt onvoldoende schuilplekken voor de levendbarende hagedis. Tevens ontbreken vochtigere delen. Ook tijdens het eerdere onderzoek is de soort niet binnen het onderzoeksgebied aangetroffen (Arcadis, 2010b). Het voorkomen van de levendbarende hagedis binnen het onderzoeksgebied kan worden uitgesloten.

Vlinders, libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie blijkt dat geen waarnemingen bekend zijn van vlinders, libellen en overige soortgroepen. Ook tijdens het terreinbezoek zijn geen zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen waargenomen. Het plangebied bestaat uit voedselrijk, agrarisch gebied.

Zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen zijn veelal biotoop kritische soorten. Deze soorten zijn te verwachten in de omgeving van unieke biotopen zoals bijvoorbeeld heide en vennen. Binnen het projectgebied is geen sprake van unieke biotopen. Het voorkomen van zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen kan worden uitgesloten.

Flora

Uit de bureaustudie blijkt dat de drijvende waterweegbree voorkomt in de omgeving van het plangebied. Tijdens het terreinbezoek is deze, of overige zwaarder beschermde planten, niet aangetroffen. Binnen onderzoeksgebied zijn geen wateren aanwezig. Het voorkomen van de drijvende waterweegbree kan worden uitgesloten.

Ook het voorkomen van overige beschermde planten kan op basis van het ontbreken van waarnemingen in combinatie met het voedselrijke karakter van het plangebied uitgesloten worden.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de zwaarder beschermde soorten weergegeven in tabel 4.2 mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.2: Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Beschermings-regime Wnb	Aanwezigheid	Toelichting
Vogels	Buizerd / sperwer	Artikel 3.5	Niet uitgesloten	Middelgroot nest aangetroffen in populier nabij Roskam 39.
	Ransuil	Artikel 3.5	Niet uitgesloten	Nest + braakballen aangetroffen in rij coniferen Roskam.
	Steenuil	Artikel 3.5	Niet uitgesloten	(steen)uilennestkast aangetroffen buiten het onderzoeksgebied. Plus recente waarnemingen in NDFF. Onderzoeksgebied maakt mogelijk onderdeel uit van functionele leefomgeving.
	Kerkuil	Artikel 3.5	Niet uitgesloten	Geschikte boerenschuur aangetroffen buiten het onderzoeksgebied. Plus recente waarnemingen in NDFF. Onderzoeksgebied maakt mogelijk onderdeel uit van functionele leefomgeving.
	Soorten vermeld op Bern Bijlage 2	Artikel 3.5	Niet uitgesloten	In de afgelopen 5 jaar waargenomen binnen 500 meter van het plangebied.
	Algemene broedvogels	Artikel 3.1	Ja	Geschikt broedbiotoop aanwezig o.a. op de weilanden en in groenstructuren
Zoogdieren	Verscheidene vlermuizen	Artikel 3.5	Niet uitgesloten	Plangebied geschikt als foerageergebied. Voorkomen van verblijfplaatsen in Roskam 48 kan niet worden uitgesloten.
	Eekhoorn	Artikel 3.10	Niet uitgesloten	Bosschage in het zuidelijke deel van de groenstrook biedt geschikt leefgebied.
	Bunzing	Artikel 3.10	Sporadisch	Geen optimaal biotoop aanwezig. Soort foerageert mogelijk sporadisch binnen het plangebied.

4.3 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland

In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Het meest nabij gelegen NNN-gebied bevindt zich op een afstand van circa 80 meter ten westen van het plangebied (zie figuur 4.8). De aangewezen NNN-gebieden zijn aangewezen voor het natuurbeheertype “Droog bos met productie” (N16.01).

Figuur 4.8. Ligging plangebied t.o.v. Natuurnetwerk Nederland (NNN). Bron: interactieve kaart Natuurbeheerplan, provincie Noord-Brabant.

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied.

5.1 Effectbepaling plan

Bij de toetsing wordt uitgegaan van de worst case situatie. Dan worden als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling de aanwezige biotopen verwijderd, de aanwezige bebouwing gesloopt en de groenstrook rondom het plangebied opnieuw ingericht. Hiertoe worden aanwezige structuren verwijderd. Echter, de mogelijkheid bestaat dat structuren binnen het onderzoeksgebied worden ingepast in het toekomstige ontwerp.

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat het plangebied een potentieel geschikt biotoop biedt voor vogels en zoogdieren (zie ook tabel 4.2). Om deze reden is enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Effecten op overige beschermde soorten zijn uitgesloten.

5.2.1 Vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1 en 3.5). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze (en wanneer de soorten uit artikel 3.5 kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied) zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecoloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

Mogelijk vormt het onderzoeksgebied onderdeel van de leefomgeving van de kerkuil, steenuil, ransuil, buizerd en sperwer. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling wordt mogelijk een deel van het (functionele) leefgebied van de genoemde soorten aangetast. Een aantasting van het leefgebied van deze soorten leidt tot een verstoring van de soort. Door de soort te verstoren wordt de verbodsbepaling op verstoring (artikel 3.5 lid 2) overtreden. Naast verstoring kan de voorgenomen ontwikkeling leiden tot het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de soorten. Dit gebeurt wanneer de voorgenomen ontwikkeling leidt tot aantasting van een essentieel onderdeel van het leefgebied waardoor de voortplantings- of rustplaats, indirect, beschadigd of vernietigd wordt. Door een dergelijke handeling wordt de verbodsbepaling op het beschadigen of vernielen van voortplantings- en rustplaatsen overtreden (artikel 3.5 lid 4).

Als verbodsbepalingen overtreden worden, dient voor de uitvoering een ontheffing aangevraagd te worden. Voor de uitvoerbaarheid (en vaststelling) van het bestemmingsplan dient te worden bepaald of een ontheffing verleend kan worden. Een ontheffing kan enkel verleend worden indien wordt voldaan aan elk van de volgende voorwaarden (artikel 3.8):

- a: er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b: zij is nodig in een van genoemde belangen in artikel 3.8 lid 5;
- c: er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Omdat de voorgenomen ontwikkeling locatie specifiek is en het resultaat is van een uitgebreid voortraject lijkt er geen andere bevredigende oplossing. Daarnaast is de ontwikkeling op basis van sociale en / of economische redenen van groot openbaar belang (belang 3). Ook kan, door het treffen van maatregelen, worden voorkomen dat sprake is van een afbreuk aan de staat van instandhouding. Er zijn indien nodig mogelijkheden voor vervangende nestgelegenheid en er is voldoende alternatief foerageergebied. Tevens voorziet het plan in behoud van foerageergebied (zie par 1.2 waarin is aangegeven dat bomen en ruige open grasvlakte onderdeel uitmaken van het plan). Daarmee voldoet de voorgenomen ontwikkeling aan de voorwaarden op basis waarvan een ontheffing verleend kan worden.

De potentiële aanwezigheid van essentiële onderdelen van het leefgebied van de kerkuil, steenuil, ransuil, buizerd en sperwer staat de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in de weg.

Om bij de voorbereiding van de realisatie te bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik van het plangebied door de kerkuil, steenuil, ransuil, buizerd en sperwer. Dit kan onderzocht worden aan de hand door middel van drie tot vier bezoeken in de periode half februari tot en met april.

Overige vogels van bijlage 2 van het verdrag van Bern

Mogelijk vormt het onderzoeksgebied onderdeel van de leefomgeving van de boomklever, boomkruiper, bosuil, graspieper, groene specht, groenling, grote bonte specht, heggenmus, huiszwaluw, kneu, koolmees, matkop, pimpelmees, putter, roodborst, roodborsttapuit en witte kwikstaart. Deze soorten hebben buiten het broedseizoen geen specifieke binding met het plangebied. Door, zoals hierboven besproken, te werken buiten het broedseizoen is geen sprake van verstoring van de soorten. Door te werken buiten het broedseizoen kunnen effecten op bovengenoemde soorten uitgesloten worden. De potentiële aanwezigheid van de genoemde soorten vormt geen belemmering voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

5.2.2 Zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5)

Vleermuizen

Foerageergebied

Mogelijk functioneert het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen. In de omgeving van het plangebied is echter voldoende kwalitatief gelijkwaardig of beter foerageergebied aanwezig. Effecten op essentieel foerageergebied van vleermuizen kan worden uitgesloten.

Vliegroutes

Het voorkomen van essentiële vliegroutes van vleermuizen binnen het plangebied kan worden uitgesloten. Effecten op essentiële vliegroutes kunnen ook worden uitgesloten.

Verblijfplaatsen

Het voorkomen van verblijfplaatsen in Roskam 48 kan niet worden uitgesloten. Naar verwachting blijft deze woning behouden. Indien echter de woning in het kader van de bestemmingsplanwijziging gesloopt wordt hoeft de mogelijke aanwezigheid geen belemmering te vormen voor de vaststelling van het bestemmingplan.

Vleermuizen zijn zwaar beschermde soorten en staan vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen neergelegd die in principe niet overtreden mag worden door een ruimtelijke ontwikkeling.

Door de mogelijke sloop Roskam 48 is mogelijk sprake van het verstoren en aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Een dergelijke aantasting, verstoring of vernietiging is in strijd met de Wet natuurbescherming.

Indien vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, en deze door de sloop verloren gaan, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Voor de uitvoerbaarheid (en vaststelling) van het bestemmingsplan dient te worden bepaald of een ontheffing verleend kan worden. Een ontheffing kan enkel verleend worden indien wordt voldaan aan elk van de volgende voorwaarden (artikel 3.8):

- a: er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b: zij is nodig in een van genoemde belangen in artikel 3.8 lid 5
- c: er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Omdat de voorgenomen ontwikkeling locatie specifiek is en het resultaat is van een uitgebreid voortraject lijkt er geen andere bevredigende oplossing. Daarnaast is de ontwikkeling op basis van sociale en / of economische redenen van groot openbaar belang (belang 3). Ook kan, door het treffen van maatregelen, worden voorkomen dat sprake is van een afbreuk aan de staat van instandhouding (zie ook toelichting bij vogels). Daarmee voldoet de voorgenomen ontwikkeling aan de voorwaarden op basis waarvan een ontheffing verleend kan worden.

Het potentieel voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen staat de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in de weg.

Indien Roskam 48 gesloopt wordt dient bij de voorbereiding van de realisatiefase bepaald te worden of met betrekking tot vleermuizen eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden. Hiervoor is inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik en de functie van de gebouwen in het plangebied door vleermuizen. Omdat de locatie Roskam 48 i.v.m. eigendomskwesties niet geïnspecteerd is kan voorafgaand aan de realisatiefase eerst de geschiktheid voor vleermuizen alsnog bepaald worden middels een korte inspectie. Wanneer blijkt dat de locatie ongeschikt is zijn geen vervolgstappen noodzakelijk. Indien de woning en / of schuur geschikt blijken te zijn en het voorkomen van verblijfplaatsen niet uitgesloten kan worden dient nader onderzoek plaats te vinden. Het is dan, voorafgaand aan de realisatiefase, noodzakelijk om het plangebied meerdere malen verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober) te bezoeken.

Beschermingsregime Onderdeel A 'andere soorten' (Wnb art. 3.10)

Eekhoorn

De bosschage in het zuidelijke deel vormt geschikt leefgebied. Deze bosschage valt in de groenstrook rondom het gebied. Het is vooralsnog onduidelijk of de bosschage behouden blijft. Indien de bomen geroid worden dient rekening te worden gehouden met het potentieel voorkomen van de eekhoorn. Er kan bij een ruimtelijke ingreep gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. De gedragscodes zijn ook met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming nog geldig.

Werken conform de gedragscode houdt in dat voorafgaand aan het rooien de bomen worden geïnspecteerd op de aanwezigheid van eekhoornnesten. Indien eekhoornnesten aanwezig zijn, dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd wanneer de nesten niet in gebruik zijn. De potentiële aanwezigheid van de eekhoorn vormt daarom geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is bij directe en indirecte (externe werking) aantasting sprake van vervolgstappen, bijvoorbeeld compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake.

Het meest nabijgelegen NNN-gebied bevindt zich op een afstand van circa 80 meter ten westen van het plangebied. Dit gebied is aangewezen als Droog bos met productie" (N16.01). Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling is mogelijk sprake van een toename in verstoring door licht en geluid. Tussen het NNN-gebied en het plangebied is reeds een weg bestemd. Een mogelijke aantasting van de weg valt buiten voorliggende Natuurtoets. De toename van uitstraling van verlichting en uitstoot van geluid afkomstig uit het plangebied valt weg tegen de verstoring van een weg. De voorgenomen leidt dan ook niet tot een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen. Het NNN-beleid staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

De voorgenomen ontwikkeling voorziet tevens in de ontwikkeling van een groenstrook rondom het plangebied. Deze groenstrook kan bijdragen aan het functioneren van het NNN. In de huidige situatie is voornamelijk sprake van grootschalige (monotone) landbouwpercelen. Door de groenstrook dusdanig in te richten dat een gevarieerd en kleinschalig karakter ontstaat kan het functioneren van het NNN in de omgeving worden verhoogd.

6 Bronnen

Antea Group, in concept (2017). Bestemmingplan Huysackers Voortoets Wet natuurbescherming – gebiedsbescherming.

Arcadis, 2009. Verbeelding bestemmingsplan “De drie dorpen, fase 2 Zilverackers”. Vastgesteld 15 december 2009.

Arcadis, 2010a. Bestemmingsplan ‘De Drie Dorpen, Fase 2 Zilverackers’ Toelichting. 18 januari 2010.

Arcadis, 2010b. Resultaten flora en fauna monitoring Zilverackers (periode 2009/2010). 22 juli 2010.

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Gemeente Veldhoven, 2016. Ambitiedocument De Drie Dorpen. Vastgesteld 6 juni 2016.

Kosten E., H., Limpens, H. Bouman & J. Reinhold, 2011. Vleermuisvriendelijk bouwen. Handreiking voor huiseigenaar, architect en beleidsmedewerker. Zoogdiervereniging & Tauw.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R., 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014a. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014b. Soortenstandaard Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014c. Soortenstandaard Levendbarende hagedis *Zootoca vivipara*. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014d. Soortenstandaard Steenuil *Athene Noctua*. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2015. Kerkuil *Tyto alba*. Versie 2.0, januari 2015

Overig:

NDFP

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.naturalis.nl

www.vivara.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

Bijlage

Wettelijk kader

Soortbescherming

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn eveneens opgenomen in tabel A en B van deze bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a. Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Brabant, vrijgesteld. Soorten met een asterisk (***) zijn alleen in Limburg - voor een deel van het jaar - vrijgesteld.

<u>Zoogdieren</u>	Waterspitsmuis	Donker pimpernelblauwtje
Aardmuis*	Wezel**	Duinparelmoervlinder
Boommarter	Wild zwijn	Gentiaanblauwtje
Bosmuis*	Woelrat*	Grote parelmoervlinder
Bunzing**	<u>Amfibieën</u>	Grote vos
Damhert	Alpenwatersalamander	Grote vuurvlinder
Das	Bruine kikker*	Grote weerschijnvlinder
Dwergmuis*	Gewone pad*	Iepenpage
Dwergspitsmuis*	Kleine watersalamander*	Kleine heivlinder
Edelhert	Meerkikker*	Kleine ijsvogelvlinder
Eekhoorn***	Middelste groene kikker*	Kommavlinder
Egel*	Vinpootsalamander	Pimpernelblauwtje
Eikelmuis	Vuursalamander	Sleedoornpage
Gewone bosspitsmuis*	<u>Reptielen</u>	Spiegeldikkopje
Gewone zeehond	Adder	Veenbesblauwtje
Grote bosmuis	Hazelworm***	Veenbesparelmoervlinder
Grijze zeehond	Levendbarende hagedis***	Veenhooibeestje
Haas*	Ringslang	Veldparelmoervlinder
Hermelijn**	<u>Vissen</u>	Zilveren maan
Huisspitsmuis*	Beekdonderpad	<u>Libellen</u>
Konijn*	Beekprik	Beekkrombout
Molmuis	Elrits	Bosbeekjuffer
Ondergrondse woelmuis*	Europese rivierkreeft	Donkere waterjuffer
Ree*	Gestippelde alver	Gevlekte glanslibel
Rosse woelmuis*	Grote modderkruiper	Gewone bronlibel
Steenmarter***	Kwabaal	Hoogveenglanslibel
Tweekleurige bosspitsmuis*	<u>Dagvlinders</u>	Kempense heidelibel
Veldmuis*	Aardbeivlinder	Speerwaterjuffer
Veldspitsmuis	Bosparelmoervlinder	<u>Kevers</u>
Vos*	Bruin dikkopje	Vliegend hert
	Bruine eikenpage	

Tabel B. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

<u>Planten</u>	Groene nachtorchis	Roggelelie
Akkerboterbloem	Groensteel	Rood peperboompje
Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rozenkransje
Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Ruw pazelzaad
Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Scherpkruid
Berggamander	Honingorchis	Schubvaren
Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubzegge
Blaasvaren	Kalketrip	Smalle raai
Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Spits havikskruid
Bokkenorchis	Karwijselie	Steenbraam
Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Stijve wolfsmelk
Bosdravik	Kleine Schorseener	Stofzaad
Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Tengere distel
Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere veldmuur
Breed wollegras	Knollathyrus	Trosgamander
Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Veenbloembies
Dennenorchis	Korensla	Vliegenorchis
Dreps	Kranskarwij	Vroege ereprijs
Echte gamander	Kruiptijm	Wilde averuit
Franjegtiaan	Lange zonnedaauw	Wilde ridderspoor
Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde weit
Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wolfskers
Getande veldsla	Muurbloem	Zandwolfsmelk
Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zinkviooltje
Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zweedse kornoelje
Gladde zegge	Pijlscheefkalk	

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstelling en ontheffingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor plannen die vallen onder hun bevoegdheid. Zoals ook te herleiden is uit de tabel, hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10. Noord-Holland en Noord-Brabant verlenen bijvoorbeeld geen vrijstelling voor een aantal soorten marterachtigen.

Naast dat het type vrijgestelde soorten verschilt per provincie, kan de grond waarop de vrijstelling geldt ook variëren tussen provincies. De vrijstelling hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Zo geldt de vrijstelling op basis het voorkomen of bestrijden van '...onnodig lijdende zieke of gebrekkige dieren' alleen in Flevoland en Utrecht. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Opzettelijk storen van vogels

In artikel 3.1.5 is een bepaling opgenomen ten aanzien van het verstoren van vogels. In het artikel is opgenomen dat verstoring van vogels is toegestaan mits deze geen wezenlijke invloed heeft op de staat van instandhouding van de soort. Dit houdt in dat de activiteit/planvoornemen doorgang kan vinden als zo'n soort in de buurt tot broeden komt. Een nest mag overigens nooit vernield of beschadigd worden.

Mogelijk zou dit eveneens kunnen betekenen dat verblijfplaatsen ongeschikt kunnen worden gemaakt onder de voorwaarde dat onderbouwd is dat er geen effect is op de instandhouding van de soort. Het zal echter nog steeds nodig zijn, voorafgaand aan de verstoring met inachtneming van de gewenningsperiode, compenserende maatregelen (zoals bijvoorbeeld het aanbieden van nestkasten) te treffen om te kunnen spreken van "verstoring" (in plaats van vernietiging van nesten). Dit is van belang bij de bescherming van de huismus, gierzwaluw en eventueel de roek, aangezien deze soorten vaak gebruik maken van het nest waar zij het jaar daarvoor ook in hebben gebroed.

Een heel aantal algemene vogels vallen echter ook onder artikel 3.5, doordat zij opgenomen zijn in Bijlage II van Bern. Zie tabel E. Neem bijvoorbeeld de koolmees en roodborst. Deze soorten mogen niet verstoord worden, ook niet als de staat van instandhouding het zou toelaten. Daardoor zullen veel activiteiten alsnog buiten het broedseizoen moeten plaatsvinden, gewerkt moeten worden volgens een gedragscode of zou er een ontheffing moeten worden aangevraagd.

Vrijstelling onder gedragscode

Een andere manier om vrijstelling te krijgen is door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode. Hierin staan gedragsregels om schade aan beschermde dieren en planten zoveel mogelijk te voorkomen bij het uitvoeren van bepaalde activiteiten. De goedgekeurde

gedragscodes staan op de website van RVO vermeld (<https://mijn.rvo.nl/gedragscodes-overige-organisaties>). Let hierbij op dat voor soorten genoemd in artikel 3.1 en 3.5 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' geen geldige ontheffingsgrond is en deze activiteit daardoor niet valt onder de gedragscode. Hiervoor dient alsnog een ontheffingsaanvraag te worden ingediend.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
- Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10)

Ontheffingsgronden	VR-soorten (Artikel 3.1)	HR-soorten, Bonn en Bern (Artikel 3.5)	Andere soorten (Artikel 3.10)
1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2. Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3. Opsomming van:	X	X	X
- volksgezondheid en openbare veiligheid			
- veiligheid van luchtverkeer	X	Deze was leeg	X
- ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
- ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
- voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
- dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
- ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
- schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedures

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft

geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk). De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Tabel E. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden. Info tabel: Ingekorte lijst vogelsoorten Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwinteraars zijn uit de lijst verwijderd.

Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluitier	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenzwaluw	Huiszwaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klapekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barmsijs	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuil	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluut
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tjiftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluitier
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluitier	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtzwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Georde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Grauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Grauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griel	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. +31 6 20606920
E. jeroen.buijks@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.